

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Haber-Yorum

Yemen, Amerika ve İngiltere Arasındaki Bir Çatışma Bölgesidir!

Haber:

Avrupa Birliği ve ABD perşembeyi cumaya bağlayan gece, Yemen'de Cumhurbaşkanlığı Liderlik Konseyi'nin kurulduğunun ilan edilmesini memnuniyetle karşıladı.

ABD Dışişleri Bakanı Anthony Blinken yaptığı açıklamada şunları söyledi: "ABD, politikacılardan ve sivil toplumdaki çeşitli sesleri içeren etkili, Demokratik ve şeffaf bir hükümetin kurulması için Yemen halkının arzularını desteklemektedir." Şöyle ekledi: "En önemlisi Yemenliler, adalete, hesap verebilirliğe ve uzlaşmaya teşvik etmenin yanı sıra hak ve özgürlükleri koruyan bir hükümeti hak ediyorlar."

Yorum:

Geçen yüzyılın altmışlı yıllarından bu yana, yani arkasında Amerika'nın olduğu es-Sellal darbesinden, Yemen Cumhuriyeti'nin ilan edilmesinden, İngiltere'nin 1967'de bir cumhuriyet kurana kadar güney Yemen'de kalmasından ve oradan askeri olarak çekilmesinden bu yana Amerika ile eski sömürgecisi İngiltere arasında Yemen üzerindeki çatışma şiddetlenmiştir. Nitekim Abdunnâsır liderliğindeki Amerikan yanlısı Mısır rejimi, 1967 savaşında Mısır ordusunun yenilgisine ve ardından geri çekilmesine kadar Kuzey Yemen'deki savaşı onun adına yönetmiştir. Bunun sonucunda İngiltere o yıl, yani 1967 yılında Amerika'nın ajanı es-Sellal'ı devirerek yönetime kuzeydeki ajanlarını getirdi. Böylece kuzey ve güney, İngilizlerin kontrolü altına girmiş oldu. Ancak eski ve yeni sömürgeci ülkeler arasındaki çatışma, İngiltere'nin 1978'de kuzeye ajanı Ali Abdullah Salih'i getirmesine ve güneydeki rejimin başına da Salim el-Beid'in geçmesine kadar darbeler yoluyla devam etti. Dolayısıyla İngiltere, nüfuzunu sürdürmek ve Amerika'nın karşısında durmak için, Yemen'in her iki parçasını da ajanı Ali Abdullah Salih'in başkanlığında birleştirme kararı aldı ve bu da 1990 yılında gerçekleşti. Yemen'de 1993 yılında yapılan seçimler Ali Salih'in partisi tarafından kazanıldığında, Salim el-Beid bunu kendi nüfuzuna yönelik cinayeti olarak değerlendirdi. Bunun üzerine Amerika, bu durumdan yararlandı ve Salim el-Beid'i kendi tarafına dahil edebildi, böylece o da Amerika'ya sadık kaldı ve güneyin ayrıldığını açık bir isyanla ilan etti. Ancak İngiltere, Ali Abdullah Salih rejimi ve bölgedeki diğer ajanları aracılığıyla bu isyanı bastırmayı başardı ve İngilizlerin Yemen'deki nüfuzu devam etti. Yine de Amerika, Güney Hareketi ve diğer yerlerdeki ajanları aracılığıyla çalışmalarını durdurmamıştı. Hatta buna, İran ve 2004'ten bu yana silahlı bir isyana liderlik etmeye başlayan Husiler ve grubundan oluşan takipçileri yoluyla yaptığı çalışmasını da ekledi. Amerika'nın Yemen'deki çalışmaları, Güney Hareketi içindeki ajanları ve İran'ın takipçileri aracılığıyla hala devam ediyor.

Amerika, Yemen'deki İngiliz nüfusunun gücünün farkında olduğu gibi İngiltere'nin derin siyasi kurnazlığının da farkındadır. Nitekim İngiltere'nin büyük bir dünya ülkesi olarak zayıfladığı ve artık Amerika'nın karşısında hararetli bir şekilde durmadığı da doğrudur. İşte bu nedenle nüfuzunun bir kısmından taviz vererek bile olsa İngilizlerin nüfuzunu korumak için Amerika ile uyumlu, ona karşı olmayan ve hatta onu razı eden bir politika benimsemiştir. İşte bu nedenle Amerika, Husiler yoluyla Yemen'e ayak basmak için oradaki İngilizlerin adamlarının gücü karşısında çalışmalarının yapılmasını

istemiştir ki bu da Yemen'i uzun bir çatışmaya sokmak için bir giriş kapısı olarak uygulanabilir bir talepti. Böylece Husiler kanlı bir çatışmaya girdiler, Sanaa ve Yemen'in bazı bölgelerini işgal ettiler, dahası Amerika başlarının belada olduğunu fark edinceye kadar büyük ölçüde de genişlediler. Bu yüzden Amerika, hedefine ulaşmak amacıyla Husilerle diyalog kurmak için uygun bir vakit görene kadar onlara kurban olduklarını göstermek için kendilerinden askeri müdahalede bulunmalarını istedi. Ancak İngilizci Hadi'nin devrilmesi büyük işleri ve uzun bir zamanı gerektiriyordu. Nitekim İngilizlerin güneydeki adamları da dahil Reşad Al-Alimi, Sultan el-Arada ve Tarık Salih gibi tüm adamlarının meclise girdikleri Suudi Arabistan ve rolü aracılığıyla bir Cumhurbaşkanlığı konseyi oluşturuldu. Bu da Şiilik bahanesiyle İran'a siyasi olarak bağlı olanlar ile yeni bir mezhebe ve geçişe düşman olan Zeydi mezhebine bağlı olanlar arasında bölünmüş çok küçük bir grup karşısında kendilerinin tüm Yemen olduğunu göstermek için yapmışlardır. Böylece de büyük paylar almak yerine gerçek boyutlarına uygun bir paya sahip olacaklar ve müzakerede bu temel üzerinde yapılacaktır. Amerika bunun farkında ama şimdi onları iktidara dahil etmek istiyor. Bu nedenle konseyin görevi, Husilerle müzakerelere girilmesini sağlamaktır. Zira Cumhurbaşkanlığı bildirgesinde, Cumhurbaşkanlığı Liderlik Konseyi'nin devletin siyasi, askeri ve güvenlik idaresini üstleneceğine ve geçiş aşamasının görevlerinin yerine getirilmesini tamamlayacağına dair metin geçmektedir. Ayrıca ateşkes hakkında Husilerle müzakerelere liderlik edecek olmasının yanı sıra İngiltere, uluslararası durum, ABD'nin bölgesel komşuluğunun gücü ve çatışmanın uzaması nedeniyle bu konuyu da kabul etmiştir. Zira İngiltere Perşembe günü, Yemen'deki Cumhurbaşkanlığı Liderlik Konseyi'nin Husilerle siyasi müzakereler için ciddi ve hızlı çalışmasını beklediğini söyledi.

Sonuç olarak Amerika, Husileri iktidara dahil edebildiği ve ardından da iktidardaki varlıkları aracılığıyla yönetin, sınırlar, yetkiler, engelleyen üçüncü taraflar noktasında iki taraf arasında başka bir çatışma başlatılabildiği sürece Yemen'deki çatışma durmayacak, aksine Amerika İngilizlerin zayıflığından ve bölgedeki varlığının ve araçlarının gücünden yararlanarak siyasi bir mücadeledeki payını artırmak için çalışacaktır. Bu da iktidarda iki tarafın varlığı sayesinde konseyin kurulmasıyla çatışmanın sona ermeyeceği, bilakis çatışma uzasa bile şu iki şeyden birinin gerçekleşmesi için işlerin daha da kötüye gideceği anlamına gelmektedir; ya biri diğerine üstün gelecek ve işler onun lehine çözülecek ya da uluslararası arenada işler değişecek ve İslam Devleti'nin kurulmasıyla Allah'ın olmasını istediği emri gerçekleşecektir. Bu ise aziz olan Allah'a hiç de zor değildir. Böylece Üveys (Veysel) Karani'nin soyundan gelen Yemen'in imanı gibi olan bir Yemen geri dönecektir.

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan

Hasan Hamdan